

LEGAL ALERT 13/05/2025

Projekt ustawy z 28.04.2025 r.

*o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego,
ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw¹*

I. Zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego

Z końcem kwietnia została wszczęta procedura opiniodawcza nad projektem ustawy o zmianie sposobu wnoszenia pism procesowych w postępowaniu cywilnym. Rozwiązania przewidziane w projekcie ustawy w pierwszej kolejności mają na celu umożliwienie profesjonalnym pełnomocnikom zamieszczenia niektórych pism procesowych w portalu informacyjnym ze skutkiem wniesienia do sądu. W drugiej kolejności, po upływie rocznego okresu przejściowego, ustawa ma obowiązywać profesjonalnych pełnomocników do korzystania z tej formy wnoszenia pism.

Do katalogu pism, które mają podlegać wnoszeniu za pośrednictwem portalu należą:

- 1) zgłoszenie się do udziału w sprawie;
- 2) zawiadomienie o wypowiedzeniu pełnomocnictwa procesowego;
- 3) zawiadomienia, o których mowa w art. 136 § 1 (zawiadomienie o zmianie miejsca zamieszkania), 4 (zawiadomienie o zmianie adresu skrytki pocztowej do doręczeń) i 5 (zawiadomienie o zmianie adresu przedsiębiorcy wpisanego do CEIDG) oraz art. 387¹ (zawiadomienie sądu drugiej instancji o zmianie miejsca zamieszkania);
- 4) oświadczenie w przedmiocie zgody na prowadzenie mediacji;
- 5) wniosek o przeprowadzenie posiedzenia zdalnego;
- 6) apelacja, zażalenie, skarga na czynność referendarza sądowego;
- 7) pisma procesowe w toku postępowań wywołanych wniesieniem apelacji, zażalenia lub skargi na czynność referendarza sądowego;

¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12397200> (dostęp: 02.05.2025 r.)

- 8) wniosek o doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem wydanego w wyniku rozpoznania apelacji, zażalenia lub skargi na czynność referendarza sądowego, jak również pismo uzupełniające braki formalne takiego wniosku.

Zasada wnoszenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego ma być wyłączona w stosunku do pism wnoszonych do Sądu Najwyższego, a także do pism, które można wnieść za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Zatem w sytuacji, gdy w danym postępowaniu system teleinformatyczny obsługujący to postępowanie cywilne umożliwia wniesienie pisma za pośrednictwem tego systemu, to właśnie tą drogą należy wnieść pismo. Przykładem takiego systemu jest system obsługujący postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne.

Projektodawca przewidział, że w niektórych przypadkach, wniesienie pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego może okazać się niemożliwe ze względu na ograniczenia techniczne. W związku z tym przewidział rozwiązania, które mają zapobiegać ponoszeniu negatywnych konsekwencji procesowych, gdy pełnomocnik strony nie miał możliwości wniesienia pisma w terminie ze względu na ograniczoną funkcjonalność lub usterki techniczne portalu. W przypadku gdy wniesienie pisma w ostatnim dniu terminu nie będzie możliwe ze względu na usterkę techniczną portalu będzie można je wnieść najpóźniej w następnym dniu roboczym. Jeżeli jednak i w następnym dniu roboczym wniesienie pisma również nie będzie możliwe ze względu na usterkę, należy najpóźniej w kolejnym dniu roboczym wnieść pismo pisemnie do sądu, natomiast należy do niego dołączyć dopuszczony fizyczny nośnik danych zawierający odpis pisma i załączników w postaci elektronicznej. Również w formie pisemnej z fizycznym nośnikiem odpisu i załączników należy składać pisma, które nie mogą być wniesione za pośrednictwem portalu z uwagi na jego ograniczoną funkcjonalność.

Co istotne, w każdym przypadku należy uprawdopodobnić we wnoszonym piśmie wystąpienie okoliczności, które uniemożliwiły wniesienie pisma w terminie za pośrednictwem portalu informacyjnego. Konsekwencją braku uprawdopodobnienia takich okoliczności jest zwrot pisma albo odrzucenie środka odwoławczego. Podobnie nie wywoła skutku pismo wniesione w inny sposób niż za pośrednictwem portalu informacyjnego w sytuacji, gdy ustawa będzie przewidywać

wniesienie tego pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego i wniesienie pisma w inny sposób nie będzie wynikało z ograniczeń lub usterek technicznych portalu informacyjnego.

Mniej dotkliwą sankcję projektodawca przewiduje w sytuacji, w której pismo wraz z załącznikami zostanie wniesione w terminie i za pośrednictwem portalu informacyjnego, jednakże sąd nie będzie mógł zapoznać się z treścią pisma lub załączników. W tej sytuacji przewodniczący wezwie do ponownego wniesienia tych dokumentów, w sposób umożliwiający ich odczytanie, oznaczając pismo lub dokument, którego wezwanie dotyczy. Ponowne wniesienie pisma lub załączników w terminie tygodniowym wywoła skutki od daty pierwotnego wniesienia.

II. Zmiany w Kodeksie cywilnym

W zakresie Kodeksu cywilnego omawiany projekt ustawy przewiduje wprowadzenie nowego rozwiązania w związku ze stosowaniem przepisów dotyczących konsumenta do osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą².

Z uwagi na występujące w praktyce wątpliwości co do charakteru niektórych umów zawieranych przez przedsiębiorcę, projektodawca planuje wprowadzić rozwiązanie, które ma zabezpieczać przedsiębiorcę zawierającego umowę nieposiadającą dla niego charakteru zawodowego. W obecnym stanie prawnym to treść umowy przesądza o jej charakterze zawodowym lub o braku takiego charakteru. Tymczasem projektodawca planuje rozszerzyć ochronę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą również na przypadki, gdy charakter umowy nie wynika z jej treści. W tym przypadku osoba fizyczna zawierająca umowę będzie mogła, najpóźniej w chwili zawarcia umowy, złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Złożenie takiego oświadczenia ma stanowić uprawnienie a nie obowiązek i w związku z tym kontrahent nie będzie mógł uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.

² Zob. art. 385⁵ k.c., art. 556⁴ k.c., art. 556⁵ k.c., art. 7aa Ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta.